

ปัจจัยความเครียดของบุคลากรและนักเรียนศูนย์ฝึก พาณิชย์นาวีที่ส่งผลกระทบต่อมาตรฐานการฝึกอบรม การออก ประกาศนียบัตรและการเข้ายามสำหรับคนประจำเรือ บรรพ 6 ขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ

Stress Factors of Merchant Marine Training Centre Personnel and Students Affecting Chapter 6 of Standard of Training, Certification and Watch-keeping for Seafarer of International Maritime Organization

เทพฤทธิ์ วงศ์ภูมิ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยความเครียดของบุคลากรและนักเรียนศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี 2) มาตรฐานการฝึกอบรม การออกประกาศนียบัตรและการเข้ายามสำหรับคนประจำเรือ บรรพ 6 ขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ 3) ปัจจัยความเครียดของบุคลากรและนักเรียนศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีที่ส่งผลกระทบต่อมาตรฐานการฝึกอบรมการออกประกาศนียบัตรและการเข้ายามสำหรับคนประจำเรือ บรรพ 6 ขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยคือ บุคลากรและนักเรียนศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีที่ได้มาด้วยวิธีจับแบบกลุ่มคือ ฝ่ายบริหารและอำนวยการ : ฝ่ายเดินเรือ : ฝ่ายช่างกลเรือ และนักเรียนชั้นที่ 3 : ชั้นปีที่ 4: ชั้นปีที่ 5 รวม 240 คน เครื่องมือวิจัยคือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแบบสอบถามความคิดเห็น สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

การวิเคราะห์เนื้อหาการวิจัยพบว่า

1. ความเครียดของบุคลากรและนักเรียนศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี สามารถจำแนกได้ 9 ปัจจัย คือ
- 1) ความสัมพันธ์และการปรับตัวในสังคม 2) การขาดการสนับสนุน 3) การปฏิบัติงาน 4) การปฏิบัติตนในสถานศึกษา/สถานที่ทำงาน 5) ความกดดันจากภาระการเรียนหรือการทำงาน 6) ผลการเรียนรู้หรือผลการปฏิบัติงาน 7) ความสูญเสีย 8) ความขัดแย้งและความไม่เป็นธรรม และ 9) สุขภาพร่างกายและจิตใจ

* นักศึกษาระดับปริญญาเอก ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. มาตรฐานการฝึกอบรม การออกประกาศนียบัตรและการเข้ายามสำหรับคนประจำเรือ บรรพ 6 ขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศหลังการวิเคราะห์ห้องประกอบเชิงยืนยันประกอบด้วย 1) ความคุ้นเคยด้านความปลอดภัยสำหรับการทำงานในเรือและพื้นฐานความปลอดภัยสำหรับคนประจำเรือ 2) ความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับเรือชูชีพ เรือช่วยชีวิตที่ไม่ใช่เรือเร็วช่วยชีวิตและเรือเร็วช่วยชีวิต 3) การปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการดับไฟ 4) การปฐมพยาบาลและการรักษาพยาบาลในเรือ 5) การรักษาความปลอดภัยประจำเรือ และ 6) ความปลอดภัยสำหรับคนประจำเรือ

3. ปัจจัยความเครียดด้านความสัมพันธ์และการปรับตัวในสังคมและปัจจัยความเครียดด้านการปฏิบัติในสถานศึกษา/สถานที่ทำงานเป็น 2 ตัวทำนายที่สามารถร่วมกันทำนายการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการฝึกอบรม การออกประกาศนียบัตรและการเข้ายามสำหรับคนประจำเรือ บรรพ 6 ขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศได้ร้อยละ 16.7

คำสำคัญ : ความเครียด มาตรฐานการฝึกอบรม การออกประกาศนียบัตรและการเข้ายามสำหรับคน ประจำเรือ บรรพ 6 ขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ ศูนย์ฝึกพาณิชยนาวี

Abstract

The purposes of the research were to identify 1) stress factors of Merchant Marine Training Centre personnel and students 2) Chapter 6 of Standard of Training, Certification and Watch-Keeping for Seafarer of International Maritime Organization; and 3) stress factors of Merchant Marine Training Centre personnel and students affecting Chapter 6 of Standard of Training, Certification and Watch-keeping for Seafarer of International Maritime Organization. The samples were Merchant Marine Training Center personnel and students. The group matching method was used to classify two sample group of administrators and directors : nautical science department : marine engineering department; and 3rd year students : 4th year students : 5th year students; with the total of 240. The research instruments were semi-structured interview and opinionnaire. Statistics used to analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, exploratory factor analysis, confirmatory factor analysis, stepwise multiple regression analysis, and content analysis. The findings revealed that.

1. Stress factors of Merchant Marine Training Centre personnel and students can be divided into 9 factors: 1) relationship and social adjustment 2) lack of support 3) task performance 4) self-conduct in workplace/school 5) workload/school load pressure 6) academic/work outcomes 7) loss experiences 8) conflict and inequity and 9) physical and emotional health.

2. Chapter 6 of Standard of Training, Certification and Watch-Keeping for Seafarer of International Maritime Organization; after CFA; consisted of 1) safety familiarization, basic training, and instruction for all seafarers, 2) proficiency in survival craft, rescue boats, and fast rescue boats 3) advanced firefighting 4) medical first aid and medical care 5) proficiency for ship security officers 6) security-related training and instructional for all seafarers.

3. The relationship and social adjustment and self-conduct in workplace/school were the only two significant predictors and could jointly explain Chapter 6 of Standard of Training, Certification and Watch-Keeping for Seafarer of International Maritime Organization at approximately 16.7%.

Keywords : Stress, Chapter 6 of Standard of Training, Certification and Watch-Keeping for Seafarer of International Maritime Organization, Merchant Marine Training Centre

บทนำ

การพาณิชย์นาวีของประเทศไทยในปัจจุบันมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น ทำให้ความต้องการของบุคลากรด้านการเดินเรือเพิ่มสูงขึ้น เจ้าของกิจการส่วนใหญ่ประสบปัญหาการขาดแคลนคนประจำเรือ บางครั้งต้องจ้างชาวต่างชาติเข้ามาทำงานแทน ทำให้รัฐต้องสูญเสียเงินออกไปนอกประเทศและส่งผลกระทบต่อแผนการเพิ่มจำนวนเรือสินค้าตามนโยบายพัฒนาและส่งเสริมการพาณิชย์นาวีของประเทศ ด้วยเหตุผลดังกล่าวรัฐบาลจึงตระหนักเห็นความสำคัญของการพาณิชย์นาวีและได้มอบหมายให้กรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคมผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านพาณิชย์นาวีให้เพียงพอต่อความต้องการ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีจึงได้กำเนิดขึ้น (พัชรพร เพ็ชรประพันธ์กุล : ม.ป.ป.) ตอบสนองภารกิจของชาติในการผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านการเดินเรือให้มีความรู้ มีคุณภาพและเพียงพอต่อความต้องการของตลาดแรงงานทางทะเล

การจัดการศึกษาด้านการเดินเรือพาณิชย์นั้น ต้องดำเนินการให้ได้มาตรฐานตามข้อกำหนดของอนุสัญญาระหว่างประเทศที่รับรองโดยองค์การทางทะเลระหว่างประเทศ (International Maritime Organization : IMO) ซึ่งองค์การทางทะเลระหว่างประเทศเป็นทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ เพื่อเป็นเวทีในการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกในการกำหนดมาตรฐานและแนวปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยในการเดินเรือและการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางทะเล ซึ่งในปัจจุบันมีสมาชิก 170 ประเทศ โดยอนุสัญญาว่าด้วยมาตรฐานการฝึกอบรม การออกประกาศนียบัตรและการเข้ายาม สำหรับคนประจำเรือ(Standard of Training, Certification and Watch-keeping for Seafarer: STCW) ค.ศ. 1978 แก้ไขเพิ่มเติม ค.ศ. 1995 และ 2010 ได้กำหนดให้คนประจำเรือทุกตำแหน่งต้องเป็นบุคคลที่มีมาตรฐานความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในหน้าที่ตนรับผิดชอบ ดังนั้นข้อกำหนดในบรรพ 6 เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับสถานการณ์ฉุกเฉิน ความปลอดภัยในการทำงาน การรักษาความปลอดภัย การรักษาพยาบาลและการช่วยชีวิต (Emergency, occupational safety, security, medical care, and survival functions) จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง (ราชกิจจานุเบกษา, 2557:51-52) โดยผู้ทำการ

ในเรือต้องมีประกาศนียบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการปล่อยหรือประจำเรือชูชีพหรือเรือช่วยชีวิตที่ไม่ใช่เรือเร็วช่วยชีวิต การควบคุมการดับไฟ การปฐมพยาบาลในเรือ การรักษาพยาบาลในเรือ การเป็นนายงานรักษาความปลอดภัยประจำเรือ และการรักษาความปลอดภัยประจำเรือ

ศูนย์ฝึกพาณิชยนาวีตระหนักถึงความยิ่งใหญ่ของความสูญเสียจากอุบัติเหตุ จึงให้ความสำคัญ เรื่องการจัดการศึกษาด้านความปลอดภัยเป็นอย่างมากทั้งการป้องกันอุบัติเหตุในการเรียนและการฝึกปฏิบัติงาน เนื่องจากอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหมายถึงการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน การดำเนินงานให้ ได้มาตรฐานการฝึกอบรม การออกประกาศนียบัตรและการเข้ายามสำหรับคนประจำเรือขององค์การ ทางทะเลระหว่างประเทศ(บรรพ 6) จึงเป็นเรื่องสำคัญพื้นฐานสำหรับคนประจำเรือทุกคน เนื่องจาก กำหนดให้คนประจำเรือทุกคน ต้องผ่านการฝึกอบรมเรื่องความปลอดภัยสำหรับคนประจำเรือก่อนจึง จะสามารถปฏิบัติงานบนเรือได้ และกำหนดให้ทบทุนการฝึกอบรมขั้นพื้นฐานนี้เป็นประจำต่อเนื่อง และเพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษา สอดรับกับมาตรฐานการฝึกอบรม การออกประกาศนียบัตร และการเข้ายามสำหรับคนประจำเรือขององค์การ ทางทะเลระหว่างประเทศ ศูนย์ฝึกพาณิชยนาวีจึงมี ระเบียบข้อบังคับด้านมาตรฐานความปลอดภัยที่เข้มงวด เพื่อดูแลรับผิดชอบชีวิตและทรัพย์สินบนเรือ ทำให้บุคลากรและนักเรียนศูนย์ฝึกพาณิชยนาวีมีความกดดัน ความเครียดและอยู่ในภาวะเสี่ยงตลอด ระยะเวลา ซึ่งเห็นได้จากนักเรียนชั้นปีที่ 1 มักเกิดอาการของโรคหอบ จากอารมณ์ (มานิซ หล่อตระกูล และปราโมทย์ สุคนิษฐ์: 2548) และโรคในกลุ่มของโรคทางจิตเวชที่มีอาการ ผิดปกติของร่างกายที่มีผลมาจากความเครียดและการปรับตัว (เพียรดี เปี่ยมมงคล: 2553) และนักเรียน ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มักจะพบปัญหาการเรียนตกต่ำจนทำให้พ้นสภาพการเป็นนักเรียนเดินเรือ พาณิชยและนักเรียนชั้นปีที่ 5 มักพบกับความบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากอุบัติเหตุในการฝึกภาคทะเล ด้วยสาเหตุ ดังกล่าว บุคลากรของศูนย์ฝึกพาณิชยนาวีจึงมีหน้าที่รับผิดชอบในการฝึกอบรม และดูแลให้นักเรียนมีความรู้ ความชำนาญด้านความปลอดภัยทั้งการสละเรือใหญ่ การฝึกเข้าเวรยาม การนำเรือ การดูแลความปลอดภัย ของชีวิตและทรัพย์สิน นอกจากบุคลากรศูนย์ฝึกพาณิชยนาวีจะต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การฝึกอบรม การออกประกาศนียบัตรและการเข้ายามสำหรับคนประจำเรือขององค์การทางทะเลระหว่าง ประเทศแล้ว ยังต้องดำเนินการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา (สกอ.) ด้วย

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องปัจจัยความเครียดของบุคลากร และนักเรียนศูนย์ฝึกพาณิชยนาวีที่ส่งผลต่อมาตรฐานการฝึกอบรม การออกประกาศนียบัตรและการ เข้ายามสำหรับคนประจำเรือ บรรพ 6 ขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้ มาเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัยและความเป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพ การเดินเรือของประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยความเครียดของบุคลากร และนักเรียนศูนย์ฝึกพาณิชยนาวี
2. เพื่อศึกษามาตรฐานการฝึกอบรม การออกประกาศนียบัตรและการเข้ายามสำหรับคนประจำเรือ บรรพ 6 ขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ

3. เพื่อศึกษาปัจจัยความเครียดของบุคลากรและนักเรียนศูนย์ฝึกพาณิชยนาวิที่ส่งผลต่อมาตรฐานการฝึกอบรม การออกประกาศนียบัตรและการเข้ายามสำหรับคนประจำเรือ บรรพ 6 ขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ

วิธีการวิจัย

ในส่วนของการวิจัย ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือวิจัยและขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือบุคลากรศูนย์ฝึกพาณิชยนาวิ ประกอบด้วยผู้จัดการศึกษา (บุคลากร) และผู้รับการศึกษา (นักเรียน) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีจับคู่กลุ่ม (Group Matching) และทำการแบ่งผู้จัดการศึกษาออกเป็น 3 ฝ่ายคือฝ่ายบริหารและอำนวยการ : บุคลากรศูนย์ฝึกฯ ฝ่ายเดินเรือ : บุคลากรศูนย์ฝึกฯ ฝ่ายช่างกลเรือ ในอัตราส่วน 40 : 40 : 40 รวม 120 คน และจับคู่กับกลุ่มผู้รับการศึกษาคือ นักเรียนชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 5 ในอัตราส่วนที่เท่ากันคือ 40 : 40 : 40 รวม 120 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 240 คน

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยด้วยวิธีจับคู่กลุ่ม (Group Matching)

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง	ผู้จัดการศึกษา			ผู้รับการศึกษา			รวม
	ฝ่ายบริหาร และ อำนวยการ	บุคลากร ฝ่ายเดินเรือ	บุคลากร ฝ่ายช่างกล เรือ	นักเรียน ชั้นปีที่ 3	นักเรียน ชั้นปีที่ 4	นักเรียน ชั้นปีที่ 5	
	40	65	55	120	120	120	520
	40	40	40	40	40	40	240

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษามี 3 กลุ่ม โดยมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มที่ 1 ตัวแปรสถานภาพทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่

กลุ่มที่ 2 ตัวแปรเกี่ยวกับความเครียดที่ได้จากการศึกษาเอกสารบทความ งานวิจัยและจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

กลุ่มที่ 3 ตัวแปรเกี่ยวกับมาตรฐานการฝึกอบรม การออกประกาศนียบัตรและการเข้ายาม สำหรับคนประจำเรือบรรพ 6 ขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ ค.ศ. 1978 แก้ไขเพิ่มเติม ค.ศ. 1995 และ 2010 ซึ่งประกอบด้วย 1) ความคุ้นเคยด้านความปลอดภัยสำหรับการทำงานในเรือและ พื้นฐานความปลอดภัยสำหรับคนประจำเรือ 2) ความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับเรือชูชีพ เรือช่วยชีวิตที่ไม่ ไขเรือเร็วช่วยชีวิตและเรือเร็วช่วยชีวิต 3) การปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการดับไฟ 4) การปฐมพยาบาล และการรักษาพยาบาลในเรือ 5) การรักษาความปลอดภัยประจำเรือ 6) ความปลอดภัยสำหรับคน ประจำเรือ

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภท ได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มนโยบายกระทรวงคมนาคม กลุ่มนโยบายกรมเจ้าท่า กลุ่มผู้บริหารศูนย์ฝึกพาณิชยนาวี กลุ่มผู้แทนคณาจารย์ ผู้แทนคณะกรรมการนักเรียน ผู้แทนนักเรียนชั้นปีที่ 3 และ ผู้แทนนักเรียนชั้นปีที่ 1

2. แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ ฝ่ายผู้จัดการศึกษา (บุคลากร) และฝ่ายผู้รับการศึกษา (นักเรียน) ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ส่วนคือ

2.1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

2.2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเครียดของบุคลากรและนักเรียนศูนย์ฝึกพาณิชยนาวี ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (Likert's Rating Scale)

2.3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานการฝึกอบรม การออกประกาศนียบัตรและการเข้ายামสำหรับคนประจำเรือบรรพ 6 ขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท (Likert's Rating Scale)

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความเครียด ทำการสังเคราะห์เนื้อหาแล้วนำมาพัฒนาเป็นข้อคำถามเพื่อสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาของศูนย์ฝึกพาณิชยนาวี จำนวน 7 คน

1.2 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับมาตรฐานการฝึกอบรม การออกประกาศนียบัตร และการเข้ายামสำหรับคนประจำเรือ บรรพ 6 ขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ

2. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

2.1 นำตัวแปรความเครียดมาสร้างคำถามของแบบสอบถามความคิดเห็น ก่อนตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) ด้วยเทคนิค IOC กับผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน

2.2 นำตัวแปรมาตรฐานการฝึกอบรม การออกประกาศนียบัตรและการเข้ายามสำหรับคนประจำเรือ บรรพ 6 ขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศมาตั้งกระทงคำถามสำหรับแบบสอบถาม

2.3 นำแบบสอบถามทั้งฉบับมาตรวจสอบคุณภาพด้านความเชื่อมั่น โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับบุคลากรและนักเรียนศูนย์ฝึกพาณิชยนาวีที่ไม่ใช่กลุ่มเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ฉบับ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1984) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .995

3. การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ บุคลากรและนักเรียนศูนย์ฝึกพาณิชยนาวี 240 ฉบับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4.2 ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังนี้คือ

4.2.1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไป วิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ (f) และค่าร้อยละ (%)

4.2.2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับความเครียดของบุคลากรและนักเรียนศูนย์ฝึกพณิชยน์าวีวิเคราะห์ด้วยค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis)

4.2.3 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานการฝึกอบรม การออกประกาศนียบัตร และการเข้าย้อมสำหรับคนประจำเรือบรรทุก 6 ขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ วิเคราะห์ด้วย ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)

4.2.4 การวิเคราะห์การส่งผลของตัวแปรที่ศึกษา ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยความเครียดของบุคลากรและนักเรียนศูนย์ฝึกพณิชยน์าวีที่ส่งผลต่อมาตรฐานการฝึกอบรม การออกประกาศนียบัตรและการเข้าย้อมสำหรับคนประจำเรือบรรทุก 6 ของ องค์การทางทะเลระหว่างประเทศ” สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ 3 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. ความเครียดของบุคลากรและนักเรียนศูนย์ฝึกพณิชยน์าวี จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ สามารถจำแนกได้ 9 ปัจจัยคือ 1) ความสัมพันธ์และการปรับตัวในสังคม 2) การขาดการสนับสนุน 3) การปฏิบัติงาน 4) การปฏิบัติตนในสถานศึกษา/สถานที่ทำงาน 5) ความกดดันจากภาระ การเรียนหรือการทำงาน 6) ผลการเรียนหรือผลการปฏิบัติงาน 7) ความสูญเสีย 8) ความขัดแย้งและ ความไม่เป็นธรรม 9) สุขภาพร่างกายและจิตใจ

2. มาตรฐานการฝึกอบรม การออกประกาศนียบัตรและการเข้ายามสำหรับคนประจำเรือ บรรพ 6 ขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ โดยภาพรวมมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมี ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนสอดคล้องผ่านเกณฑ์ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 14.851 ค่า p-value เท่ากับ 0.062 ค่า Chi-square/df เท่ากับ 1.856 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.979

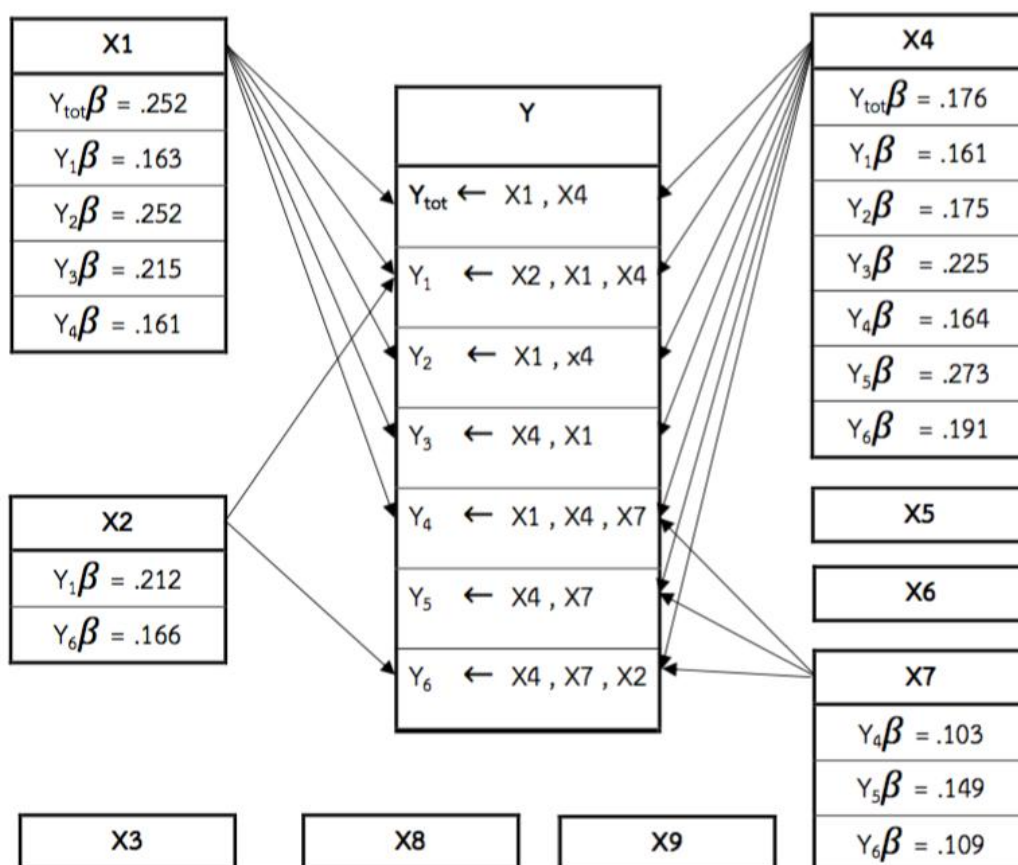
3. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณความเครียดของบุคลากรและนักเรียนศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวีที่ส่งผลต่อมาตรฐานการฝึกอบรม การออกประกาศนียบัตรและการเข้ายามสำหรับคนประจำเรือบรรพ 6 ขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ มีรายละเอียดของตัวแปรที่ศึกษาดังต่อไปนี้

X_{tot} = ความเครียดของบุคลากรและนักเรียนศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี

- X1 หมายถึง ปัจจัยความเครียดด้านความสัมพันธ์และการปรับตัวในสังคม
- X2 หมายถึง ปัจจัยความเครียดด้านการขาดการสนับสนุน
- X3 หมายถึง ปัจจัยความเครียดด้านการปฏิบัติงาน
- X4 หมายถึง ปัจจัยความเครียดด้านการปฏิบัติตนในสถานศึกษานางาที่หนาส/
- X5 หมายถึง ปัจจัยความเครียดด้านความกดดันจากการเรียนหรือการทำงาน
- X6 หมายถึง ปัจจัยความเครียดด้านผลการเรียนหรือผลการปฏิบัติงาน
- X7 หมายถึง ปัจจัยความเครียดจากความสูญเสีย
- X8 หมายถึง ปัจจัยความเครียดด้านความขัดแย้งและความไม่เป็นธรรม
- X9 หมายถึง ปัจจัยความเครียดด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ

Y_{tot} = มาตรฐานการฝึกอบรม การออกประกาศนียบัตรและการเข้ายามสำหรับคนประจำเรือ บรรพ 6 ขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ

- Y1 หมายถึง ความคุ้นเคยด้านความปลอดภัยสำหรับการทำงานในเรือและพื้นฐานความปลอดภัย
สำหรับคนประจำเรือ
- Y2 หมายถึง ความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับเรือชูชีพ เรือช่วยชีวิตที่ไม่ใช่เรือเร็วช่วยชีวิตและเรือเร็ว
ช่วยชีวิต
- Y3 หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการดับไฟ
- Y4 หมายถึง การปฐมพยาบาลและการรักษาพยาบาลในเรือ
- Y5 หมายถึง การรักษาความปลอดภัยประจำเรือ
- Y6 หมายถึง ความปลอดภัยสำหรับคนประจำเรือ

แผนภูมิที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ความเครียดของบุคลากรและนักเรียนที่ส่งผลต่อมาตรฐานการฝึก อบรม การออกประกาศนียบัตรและการเข้ายามสำหรับคนประจำเรือ บรรพ 6

จากแผนภูมิที่ 1 สรุปได้ว่า ปัจจัยความเครียดของบุคลากรและนักเรียนศูนย์ฝึกพาณิชยนาวี ทั้ง 9 ปัจจัย มีเพียงปัจจัยความเครียดด้านความสัมพันธ์ และการปรับตัวในสังคม (X1) และปัจจัยด้าน การปฏิบัติตนในสถานศึกษา/สถานที่ทำงาน (X4) ที่เป็นตัวทำนายที่สำคัญ และสามารถร่วมกันทำนาย ผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการฝึกอบรม การออกประกาศนียบัตรและการเข้ายามสำหรับคนประจำเรือ บรรพ 6 ขององค์การ

ทางทะเลระหว่างประเทศ (Ytot) ได้ อย่างไรก็ดี ปัจจัยความเครียดของบุคลากรและนักเรียนศูนย์ฝึกพาณิชยนาวีด้านการขาดการสนับสนุน (X2) และปัจจัยความเครียดจากความสูญเสีย (X7) ก็เป็นตัวทำนายที่สำคัญต่อผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการฝึกอบรม

การออกประกาศนียบัตรและการเข้ายามสำหรับคนประจำเรือ บรรพ 6 ขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศในด้านอื่นๆ แต่ปัจจัยความเครียดด้านการปฏิบัติงาน (X3) ด้านความกดดันจากภาระการเรียนหรือการทำงาน (X5) ด้านผลการเรียนหรือผลการปฏิบัติงาน (X6) ด้านความขัดแย้งและความไม่เป็นธรรม (X8) และปัจจัยความเครียดด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ (X9) ไม่ได้เป็นตัวแปรทำนายที่สำคัญที่ส่งผลต่อผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการฝึกอบรม การออกประกาศนียบัตรและการเข้ายามสำหรับคนประจำเรือ บรรพ 6 ขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่า ปัจจัยความเครียดด้านความสัมพันธ์ และการปรับตัวในสังคม (X1) และปัจจัยด้านการปฏิบัติตนในสถานศึกษา/สถานที่ทำงาน (X4) ที่เป็นตัวทำนาย และสามารถร่วมกันทำนายผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการฝึกอบรม การออกประกาศนียบัตรและการเข้ายามสำหรับคนประจำเรือ บรรพ 6 ขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ (Ytot) อาจเป็นเพราะศูนย์ฝึกพาณิชยนาวีเป็นสถาบันการศึกษาที่มีลักษณะวิชาชีพเฉพาะ ปัจจัยความเครียดด้านความสัมพันธ์และการปรับตัวในสังคมและปัจจัยด้านการปฏิบัติตนในสถานศึกษา/สถานที่ทำงานนั้น เป็นปัจจัยความเครียดที่มีความสำคัญ เนื่องจากการลักษณะงานเป็นลักษณะที่จะต้องทำงานร่วมกับบุคคลอื่นอยู่เสมอ อีกทั้งการปฏิบัติตนของบุคลากรและนักเรียนจะต้องฝึกให้มีคุณลักษณะทางวิชาชีพที่เน้นเรื่องความปลอดภัยเป็นสำคัญ สร้างเสริมให้เกิดทักษะชาวเรือสามารถปฏิบัติงานบนเรือสินค้าระหว่างประเทศได้เป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยเรื่องความปลอดภัยแห่งชีวิตในทะเล และอนุสัญญาแรงงานทางทะเลสอดคล้องกับ Anna Zajacova, Scott M. Lynch และ Thomas J. Espenshade ที่กล่าวว่าปัญหาด้านความสัมพันธ์และการปรับตัวรวมถึงปัญหาด้านการปฏิบัติตนในสถานศึกษา/สถานที่ทำงานมีผลต่อการความเครียดอย่างมีนัยสำคัญ ปัจจัยความเครียดของบุคลากรและนักเรียนศูนย์ฝึกพาณิชยนาวีด้านการขาดการสนับสนุน (X2) ส่งผลต่อความคุ้นเคยด้านความปลอดภัยสำหรับการทำงานในเรือ และพื้นฐานความปลอดภัยสำหรับคนประจำเรือ (Y1) ความปลอดภัยสำหรับคนประจำเรือ (Y6) อาจเป็นเพราะการขาดการสนับสนุนนั้น ทำให้เกิดปัญหาในการฝึกความคุ้นเคยและการฝึกทางด้านความปลอดภัยของคนประจำเรือ เพราะการฝึกทบทวนต่างๆ โดยเฉพาะการทบทวนทางด้านความปลอดภัยจะต้องมีอุปกรณ์สนับสนุน เชื่อมโยงองค์ความรู้ไปยังสหวิทยาการต่างๆ เช่น การฝึกการป้องกันการกระทำอันเป็นโจรสลัด สอดคล้องกับ Wycliffe Yumba ปัจจัยความเครียดจากความสูญเสีย (X7) ก็เป็นตัวทำนายที่สำคัญต่อการปฐมพยาบาลและการรักษาพยาบาลในเรือ (Y4) การรักษาความปลอดภัยประจำเรือ (Y5) ความปลอดภัยสำหรับคนประจำเรือ (Y6) อาจเป็นเพราะบุคคลที่มีความรู้สึกสูญเสีย นั้น มีประสบการณ์อันเลวร้ายในอดีตที่อยู่ในจิตใจ ดังนั้นปัจจัยความเครียดจากความสูญเสียจึงเป็นตัวทำนายมาตรฐานดังกล่าว สอดคล้องกับ Shannon E. Rose, Bradley C. Niebling, และ Teresa M. Heckert อย่างไรก็ดีตามปัจจัยความเครียดด้านการปฏิบัติงาน (X3) ด้านความกดดันจากภาระการเรียนหรือการทำงาน (X5) ด้านผลการเรียนหรือผล

การปฏิบัติงาน (X6) ด้านความขัดแย้งและความไม่เป็นธรรม (X8) และปัจจัยความเครียดด้านสุขภาพร่างกาย และจิตใจ (X9) ไม่ได้เป็นตัวแปรทำนายที่สำคัญที่ส่งผลต่อผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการฝึกอบรม การออกประกาศนียบัตรและการเข้ายามสำหรับคนประจำเรือบรรทุก 6 ขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ ก็ตาม แต่ปัจจัยดังกล่าวก็มีความสัมพันธ์และมีนัยสำคัญทางสถิติที่จะต้องตระหนักถึงตามลำดับความสำคัญด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการวิจัยเพื่อการประยุกต์ใช้

1. ศูนย์ฝึกพาณิชยนาวีควรมีแนวทางการดำเนินงานหรือระบบดูแลช่วยเหลือบุคลากรและ นักเรียน เช่น การจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษา การแต่งตั้งครูพี่เลี้ยง การส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะด้านการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนให้แก่อาจารย์ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนและนักเรียนปกครอง
2. ศูนย์ฝึกพาณิชยนาวีควรให้ความสำคัญกับความเครียดของบุคลากร โดยทำการสอบถาม สสำรวจและการให้ช่วยเหลือ
3. ปัจจัยหนึ่งส่งผลต่อความเครียดของบุคลากรและนักเรียนศูนย์ฝึกพาณิชยนาวีคือ การปฏิบัติตน ในสถานศึกษาหรือสถานที่ทำงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับหอพัก สภาพแวดล้อม สถานที่เรียน กฎระเบียบและ เครื่องแบบ ดังนั้นศูนย์ฝึกพาณิชยนาวีควรพัฒนาหรือปรับปรุงประเด็นดังกล่าว เช่น การดูแลปรับปรุงภูมิทัศน์ ของสถานศึกษา ปรับปรุงสภาพที่ทำงานหรือที่พัก จัดสถานที่และอุปกรณ์นันทนาการต่างๆ เช่น ห้องดูภาพยนตร์ ของนักเรียน ห้องออกกำลังกาย ห้องดนตรี เป็นต้น

ข้อเสนอแนะการวิจัยเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาการจัดการศึกษาพาณิชยนาวีของหน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาต่างๆ
2. ศึกษาเปรียบเทียบการจัดการศึกษาพาณิชยนาวีของไทยและของประเทศอื่นๆ
3. ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการฝึกอบรม การออกประกาศนียบัตรและการเข้ายามสำหรับคนประจำเรือบรรทุก 6 ขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ จำแนกตามกลุ่มผู้จัดการศึกษาและผู้รับการศึกษา
4. ศึกษาปัจจัยความสำเร็จที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการฝึกอบรม การออก ประกาศนียบัตรและการเข้ายามสำหรับคนประจำเรือบรรทุก 6 ขององค์การทางทะเลระหว่างประเทศ
5. ศึกษาแนวทางการจัดการความเครียดของบุคลากรและนักเรียนศูนย์ฝึกพาณิชยนาวี
6. ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาพาณิชยนาวี

บรรณานุกรม

“ข้อบังคับกรมเจ้าท่าเกี่ยวกับการสอบความรู้ของผู้ทำการในเรือพ.ศ. 2557,” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 131, ตอนพิเศษ 210 ง (21 ตุลาคม 2557): 51-52.

พัชรพร เพ็ชรประพันธ์กุล. (ม.ป.ป.) *การศึกษาและจัดทำเอกสารระบบคุณภาพ กรณีศึกษา: ศูนย์ฝึกพาณิชยนาวี กรมเจ้าท่า กระทรวงคมนาคม*. กรุงเทพฯ: , ม.ป.พ.

เพียรดี เปี่ยมมงคล. (2553). *การพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต*. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.

มานิช หล่อตระกูล และปราโมทย์ สุคนิชย์. (2548). *จิตเวชศาสตร์ รามาธิบดี*. (พิมพ์ครั้งที่ 2.) กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตเวชศาสตร์คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล.

Cronbach, Lee J. (2548). *Essentials of Psychological Testing*. (4thed.) New York: Harper & Row Publishers.